

Informačná správa

k mechanizmu nápravy pre jednotlivcov z EÚ/EHP vzhľadom na údajné porušenie právnych predpisov USA v súvislosti s ich údajmi získanými orgánmi USA zodpovednými za národnú bezpečnosť

Súvislosti so sťažnosťami spravodajských orgánov USA týkajúcich sa prístupu vlády k informáciám

10. júla 2023, Európska komisia prijala Vykonávacie rozhodnutie C(2023) 4745 o primeranej úrovni ochrany osobných údajov na základe **rámca pre ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA** (‘rozhodnutie o primeranosti’)¹.

Dôležitý prvok právneho rámca USA, na ktorom je založené rozhodnutie o primeranosti, sa týka vykonávacieho nariadenia č. 14086 o „posilnení záruk v prípade signálového spravodajstva USA“² (‘vykonávacie nariadenie č. 14086’), ktoré podpísal prezident USA Biden 7. októbra 2022 a je sprevádzané nariadeniami prijatými generálnym prokurátorom USA, ako aj príslušnými politikami a postupmi prijatými Úradom riaditeľa národnej spravodajskej služby USA a spravodajskými agentúrami USA.

Vykonávacie nariadenie č. 14086 vytvorilo **nový mechanizmus nápravy v oblasti národnej bezpečnosti** na vybavovanie a riešenie sťažností dotknutých osôb v EÚ a EHP³, v rámci činností signálového spravodajstva USA v súvislosti s nezákonným prístupom k osobným údajom a používaním osobných údajov, ktoré boli prenesené z EÚ a EHP do USA.⁴ Preto sa v rámci tohto mechanizmu nápravy budú posudzovať len sťažnosti týkajúce sa národnej bezpečnosti. **Tento mechanizmus nápravy sa uplatňuje bez ohľadu na nástroj prenosu, ktorý sa používa na prenos osobných údajov sťažovateľov do USA** (t. j. rozhodnutie o primeranosti, štandardné alebo ad hoc zmluvné doložky⁵, záväzné vnútro podnikové

¹ Vykonávacie rozhodnutie Európskej komisie C(2023) 4745 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (ďalej len „všeobecné nariadenie o ochrane údajov“) o primeranej úrovni ochrany osobných údajov na základe rámca ochrany osobných údajov medzi EÚ a USA z 10. júla 2023. Komisia tak rozhodla, že Spojené štáty („USA“) na účely článku 45 všeobecného nariadenia o ochrane údajov zabezpečujú primeranú úroveň ochrany osobných údajov prenášaných z EÚ organizáciám v USA, ktoré sú zahrnuté do „zoznamu organizácií zapojených do rámca pre ochranu osobných údajov“, ktorý vedie a zverejňuje ministerstvo obchodu USA (článok 1 rozhodnutia o primeranosti), dostupný na adrese: [Vykonávacie rozhodnutie Komisie \(EÚ\) 2023/... z 10. júla 2023 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2016/679 o primeranej úrovni ochrany osobných údajov na základe rámca pre ochranu osobných údajov medzi EÚ a USA \[oznámené pod číslom C\(2023\) 4745\] \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_2023_10_10)

² Vykonávacie nariadenie zo 7. októbra 2022 o posilnení záruk v prípade signálového spravodajstva USA

³ Odkazy na „EÚ“ uvedené v tomto dokumente by sa mali chápať ako odkazy na „EHP“.

⁴ Ďalšie špecifikácie týkajúce sa tohto mechanizmu nápravy sú uvedené aj vo vykonávacom nariadení č. 14086, ktoré je doplnené nariadením o Súde pre preskúvanie dodržiavania ochrany údajov. Pozri tiež vykonávacie postupy pre mechanizmus nápravy nárokov na nápravu signálového spravodajstva podľa vykonávacieho nariadenia č. 14086 (smernica o spravodajských službách 126), k dispozícii na: https://www.dni.gov/files/documents/ICD/ICD_126-Implementation-Procedures-for-SIGINT-Redress-Mechanism.pdf

⁵ Štandardné zmluvné doložky v súlade s článkom 46(2)(c) alebo (d) všeobecného nariadenia o ochrane údajov alebo ad hoc zmluvné doložky v súlade s článkom 46(3)(a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

pravidlá⁶, kódexy správania⁷, certifikačné mechanizmy⁸, výnimky⁹). Tento mechanizmus nápravy sa však uplatňuje len na údaje prenesené **po 10. júli 2023**.

Treba upozorniť na to, že informácie o možnosti sťažovať sa na dodržiavanie zásad stanovených v rámci ochrany osobných údajov zo strany súkromnej organizácie v USA nájdete tu: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other-usmernenie/eu-us-data-privacy-framework-template-complaint-forma_en

Ako podať sťažnosť?

Sťažnosti sa musia **zasielať vnútroštátnemu orgánu EÚ/EHP pre ochranu údajov, ktorý je príslušný** pre danú osobu. Zoznam orgánov pre ochranu údajov v členských štátoch EÚ/EHP možno nájsť tu: [Členovia | European Data Protection Board \(europa.eu\)](#)

*[Európsky výbor pre ochranu údajov prijal **Rokovací poriadok** s cieľom poskytnúť vnútroštátnym orgánom pre ochranu údajov usmernenie v súvislosti s ich príslušnými úlohami a zodpovednosťami.]*
Formulár individuálnej sťažnosti EÚ na podávanie sťažností na Úradníka pre ochranu občianskych slobôd jednotlivcami EÚ a EHP https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other-guidance/template-complaint-form-us-office-director-national_en

Ako bude orgán pre ochranu údajov vybavovať sťažnosť?

Vnútroštátny orgán pre ochranu údajov EÚ/EHP **overí totožnosť jednotlivých sťažovateľov**¹⁰ (viac informácií o tom, ako vnútroštátne orgány pre ochranu údajov nakladajú s takýmto overovaním, nájdete aj na: Odkaz na postup každého vnútroštátneho orgánu pre ochranu údajov) a **overí, či je sťažnosť úplná a či spĺňa podmienky** stanovené v právnych predpisoch USA¹¹.

Najmä, vnútroštátny orgán pre ochranu údajov overí:

- Totožnosť sťažovateľa a skutočnosť, že koná len vo vlastnom mene, a nie ako zástupca vládnej, mimovládnej alebo medzivládnej organizácie;
- Že sa sťažovateľ domnieva, že došlo k porušeniu jedného alebo viacerých právnych predpisov USA, ak došlo k nezákonnému prístupu k osobným údajom sťažovateľa alebo o sťažovateľovi po tom, ako boli jeho osobné údaje prenesené z EÚ do USA;
— Sťažnosť obsahuje písomne (aj prostredníctvom e-mailu) všetky relevantné informácie **(ktoré nemusia preukázať, že údaje sťažovateľov boli v skutočnosti predmetom činností USA v oblasti signálového spravodajstva)**:
 - o všetky informácie, ktoré tvoria základ sťažnosti, vrátane údajov o online účte alebo o prenose osobných údajov, o ktorých sa predpokladá, že mohli byť prístupné;
 - o povahe požadovanej nápravy¹²,
 - o konkrétnych prostriedkoch, ktorými sa predpokladá, že osobné údaje sťažovateľov alebo osobné údaje o nich boli prenesené do USA;
 - o vládny subjekt alebo subjekty USA, o ktorých sa predpokladá, že sa podieľajú na prístupe k osobným údajom sťažovateľa alebo osobným údajom o ňom (ak sú známe);
 - o akékoľvek iné opatrenia, ktoré sťažovateľ mohol vykonať s cieľom získať požadované

⁶ Článok 46(2)(b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁷ Článok 46(2)(e) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁸ Článok 46(2)(f) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁹ Článok 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

¹⁰ Oddiel 4 písm. k) bod v) a oddiel E ods. 1 písm. c) bod 8) ICD 126 vykonávacieho nariadenia č. 14086

¹¹ Oddiel 4 písm. k) bod i) až iv) vykonávacieho nariadenia č. 14086

¹² Takáto náprava môže zahŕňať zákonné opatrenia určené na úplnú nápravu zisteného porušenia. Neúplným spôsobom to môže zahŕňať administratívne opatrenia na nápravu procesných alebo technických porušení; vymazanie vašich osobných údajov získaných bez zákonného povolenia; vymazanie výsledkov nevhodných otázok týkajúcich sa zákonne zhromaždených osobných údajov; obmedzenie prístupu k vašim osobným údajom.

- informácie alebo nápravu, a odpoveď získanú prostredníctvom týchto iných opatrení;
- o vzťahuje sa na osobné údaje sťažovateľov alebo osobné údaje o nich, o ktorých sa predpokladá, že boli prenesené do USA po 10. júli 2023;
 - Sťažnosť nie je nezmyselná, obťažujúca alebo podaná so zlým úmyslom.

Po tomto overení a ak sa zistí, že sťažnosť je úplná, **vnútroštátny orgán pre ochranu údajov ju zašle v zašifrovanom formáte sekretariátu Európskeho výboru pre ochranu údajov („sekretariát EDPB“)**¹³. Ten **ju potom zašle** v zašifrovanom formáte¹⁴ americkým orgánom, ktoré sú príslušné na vybavenie sťažnosti, konkrétne Úradu riaditeľa **Úradníka pre ochranu občianskych slobôd národnej spravodajskej služby**.¹⁵

Aká je úloha Úradníka pre ochranu občianskych slobôd?

Úradník pre ochranu občianskych slobôd je zodpovedný za vedenie vyšetovania sťažnosti s cieľom zistiť, či boli porušené záruky stanovené vo vykonávacom nariadení č. 14086 alebo iných platných právnych predpisoch USA, a ak áno, určiť vhodnú záväznú nápravu¹⁶. Úradník pre ochranu občianskych slobôd včas poskytne vnútroštátnemu orgánu pre ochranu údajov odpoveď¹⁷ prostredníctvom sekretariátu EDPB. Táto odpoveď potvrdí, že:

- (1) „Preskúmanie buď nezistilo žiadne predmetné porušenia, alebo Úradník pre ochranu občianskych slobôd Úradu riaditeľa národnej spravodajskej služby vydal rozhodnutie vyžadujúce primeranú nápravu“¹⁸. Vo svojej štandardizovanej odpovedi¹⁹ Úradník pre ochranu občianskych slobôd ODNI nepotvrdí ani nepoprie, či sťažovateľ bol cieľom sledovania, ani nepotvrdí konkrétne nápravné opatrenie, ktoré sa uplatnilo;
- (2) Sťažovateľ alebo zložka spravodajskej služby USA môže požiadať o preskúmanie rozhodnutia Úradníka pre ochranu občianskych slobôd podaním odvolania na súde DPRC; a
- (3) Ak sťažovateľ alebo zložka spravodajskej služby požiada o preskúmanie zo strany súdu DPRC, súd DPRC vyberie osobitného advokáta, ktorý bude obhajovať záujem sťažovateľa v tejto veci.

Rozhodnutie Úradníka pre ochranu občianskych slobôd je záväzné voči zložkám spravodajskej služby²⁰.

Úradník pre ochranu občianskych slobôd zasiela svoju odpoveď sekretariátu EDPB v šifrovanom formáte, ktorý ju potom zašle, taktiež v zašifrovanom formáte, vnútroštátnemu orgánu pre ochranu údajov, ktorý pôvodne prijal sťažnosť. Tento vnútroštátny orgán pre ochranu údajov následne informuje sťažovateľa o odpovedi Úradníka pre ochranu občianskych slobôd (vrátane prekladu z angličtiny v prípade potreby a v potrebnom rozsahu).

Ako sa odvolať proti rozhodnutiu Úradníka pre ochranu občianskych slobôd?

Sťažovatelia majú možnosť odvolať sa proti rozhodnutiu Úradníka pre ochranu občianskych slobôd na

¹³ Odôvodnenie 177 rozhodnutia o primeranosti.

¹⁴ V oddiele E ods. 1 písm. f) smernice o spravodajských službách 126 sa uvádza, že: „Ak Úradník pre ochranu občianskych slobôd zistí, že sťažnosť nie je kvalifikovaná, pretože nespĺňa podmienky oddielu E(1)(c) alebo nespĺňa podmienky oddielu E(1)(d) tejto smernice, Úradník pre ochranu občianskych slobôd poskytne písomné oznámenie prostredníctvom **šifrovanej elektronickej komunikácie a v anglickom jazyku** príslušnému verejnemu orgánu v oprávnenom štáte o nedostatkoch sťažnosti.“

¹⁵ Na účely tohto dokumentu všetky odkazy na Úradníka pre ochranu občianskych slobôd znamenajú Úradník pre ochranu občianskych slobôd Úradu národnej spravodajskej služby.

¹⁶ Oddiel 3 písm. c) bod i) bod E a oddiel 3 písm. d) bod i) bod H vykonávacieho nariadenia č. 14086.

¹⁷ Oddiel 3 písm. c) bod i) bod E vykonávacieho nariadenia č. 14086

¹⁸ Oddiel 3 písm. c) bod i) bod E(1) vykonávacieho nariadenia č. 14086

¹⁹ V štandardizovanej odpovedi sa uvedie, že „*preskúmanie Úradníkom pre ochranu občianskych slobôd buď neidentifikovalo žiadne predmetné porušenia, alebo Súd pre preskúmanie dodržiavania ochrany údajov vydal rozhodnutie vyžadujúce primeranú nápravu*“ (Oddiel 3 písm. c) bod i) bod E(1) vykonávacieho nariadenia č. 14086).

²⁰ Oddiel 3 písm. c) bod H bod ii) vykonávacieho nariadenia č. 14086

súde DPRC do 60 dní od doručenia oznámenia vnútroštátneho orgánu pre ochranu údajov o odpovedi Úradníka pre ochranu občianskych slobôd²¹. S cieľom odvolať sa, sťažovateľ môže podať žiadosť svojmu vnútroštátnemu **národnému orgánu pre ochranu údajov** do 60 dní²². Súd DPRC môže vyšetrovať sťažnosti jednotlivcov v EÚ/EHP vrátane získavania relevantných informácií od zložiek spravodajskej služby USA a môže prijímať záväzné nápravné rozhodnutia²³.

Odvolaacie konanie sa bude riadiť podobným spôsobom a postupom ako pôvodná sťažnosť: Vnútroštátny orgán pre ochranu údajov zašle odvolanie sekretariátu EDPB v zašifrovanom formáte, ktorý ho následne zašle v zašifrovanom formáte Úradu ministerstva spravodlivosti pre ochranu súkromia a občianskych slobôd, ktorý poskytuje podporu súdu DPRC, aby súd DPRC mohol preskúmať odvolanie.

Súd DPRC preskúma najmä rozhodnutia prijaté Úradníkom pre ochranu občianskych slobôd (či došlo k porušeniu platných právnych predpisov USA, ako aj pokiaľ ide o primeranú nápravu) aspoň na základe záznamu z vyšetrovania Úradníkom pre ochranu občianskych slobôd, ako aj všetkých informácií a podaní poskytnutých sťažovateľom, osobitným advokátom alebo zložkou spravodajskej služby²⁴. Panel súdu DPRC má prístup ku všetkým informáciám potrebným na vykonanie preskúmania, ktoré môže získať prostredníctvom Úradníka pre ochranu občianskych slobôd (napr. výbor môže požiadať Úradníka pre ochranu občianskych slobôd, aby doplnil svoj záznam o dodatočné informácie alebo faktické zistenia, ak je to potrebné na vykonanie preskúmania)²⁵. Osobitný advokát má tiež prístup ku všetkým informáciám potrebným na plnenie jeho úlohy pri pomáhaní panelu súdu DPRC pri posudzovaní žiadosti, a to aj obhajovaním záujmu sťažovateľa vo veci a zabezpečením toho, aby bol panel súdu DPRC dobre informovaný o otázkach a právnych predpisoch týkajúcich sa danej záležitosti.

Pri ukončení preskúmania môže súd DPRC:

- (1) rozhodnúť, že neexistujú žiadne dôkazy, ktoré by nasvedčovali tomu, že došlo k činnostiam signálového spravodajstva, ktoré by zahrňali osobné údaje sťažovateľa;
- (2) rozhodnúť, že rozhodnutia Úradníka pre ochranu občianskych slobôd boli z právneho hľadiska správne a podložené zásadnými dôkazmi; alebo
- (3) ak súd DPRC nesúhlasí s rozhodnutiami Úradníka pre ochranu občianskych slobôd Úradu ODNI (o tom, či došlo k porušeniu platných právnych predpisov USA alebo o primeranej náprave), vydať svoje vlastné rozhodnutia²⁶.

Rozhodnutie súdu DPRC je záväzné a konečné, pokiaľ ide o sťažnosť, ktorá mu bola predložená²⁷. V prípadoch, keď sa preskúmanie zo strany súdu DPRC začalo na základe žiadosti sťažovateľa²⁸, sa rozhodnutie súdu DPRC oznámi sťažovateľovi. Keď DPRC súd dokončí svoje preskúmanie, súd DPRC poskytne sťažovateľovi štandardizované vyhlásenie, v ktorom uvedie, že dokončil svoje preskúmanie, a uvedie, že *„preskúmanie buď nezistilo žiadne predmetné porušenia, alebo súd pre preskúmanie*

²¹ Dátumy, ktoré sa zohľadnia pri posudzovaní toho, či bolo odvolanie podané do 60 dní, budú dňom oznámenia rozhodnutia CLPO sťažovateľovi zo strany orgánu pre ochranu údajov a dátumu, kedy sťažovateľ predložil svoje odvolanie orgánu pre ochranu údajov.

²² Odôvodnenie 177 Rozhodnutie o primeranosti

²³ Oddiel 3 písm. c) bod i) bod E a oddiel 3 písm. d) bod i) bod H nariadenia E.O. 14086

²⁴ Odôvodnenie 189 rozhodnutia o primeranosti a oddiel 3 písm. d) bod i) bod D) EO 14086.

²⁵ Odôvodnenie 189 rozhodnutia o primeranosti; Oddiel 3 písm. d) bod iii) EO 14086 a oddiel 201.9 písm. b) nariadenia AG

²⁶ Odôvodnenie 190 rozhodnutia o primeranosti a oddiel 3 písm. d) bod i) E) EO 14086 a oddiel 201.9 písm. c) až e) nariadenia AG. Podľa vymedzenia pojmu „primeraná náprava“ v oddiele 4 písm. a) EO 14086 musí DPRC pri rozhodovaní o nápravnom opatrení na úplné riešenie porušenia, t. j. DPRC okrem iných faktorov zväži, ako boli v minulosti napravené podobné problémy s dodržiavaním predpisov, ako sa v minulosti napravilo podobné problémy s dodržiavaním predpisov, aby sa zabezpečilo, že náprava je účinná a primeraná.

²⁷ Odôvodnenie 191 rozhodnutia o primeranosti a oddiel 3 písm. d) bod ii) EO 14086 a oddiel 201.9 písm. g) nariadenia AG.

²⁸ V súlade s oddielom 3 písm. d) bodom i) bodom B) EO 14086 môžu zložky spravodajských služieb podávať aj žiadosti o preskúmanie rozhodnutia CLPO

*ochrany údajov vydal rozhodnutie vyžadujúce primeranú nápravu.*²⁹

Súd DPCRC zašle takéto vyhlásenie v šifrovanom formáte sekretariátu EDPB, ktorý ho následne zašle vnútroštátnemu orgánu pre ochranu údajov v šifrovanom formáte. Vnútroštátny orgán pre ochranu údajov oznámi sťažovateľovi vyhlásenie súdu DPCRC (vrátane prekladu z angličtiny v prípade potreby a v potrebnom rozsahu). Týmto vyhlásením sa nepotvrdí ani nepoprie, či sťažovateľ bol cieľom sledovania, ani nepotvrdí konkrétne nápravné opatrenie, ktoré sa uplatnilo. Každé rozhodnutie súdu DPCRC sa zasiela aj Úradníkovi pre ochranu občianskych slobôd³⁰.

Aká je úloha amerického ministerstva obchodu vo vzťahu k odtajneným informáciám ?

Ministerstvo obchodu USA bude pravidelne kontaktovať príslušné zložky spravodajskej služby vo veci, či informácie týkajúce sa preskúmania sťažnosti zo strany Úradníka pre ochranu občianskych slobôd alebo súdu DPCRC boli odtajnené. Ak zložky spravodajskej služby informujú ministerstvo obchodu, že informácie týkajúce sa preskúmania sťažnosti zo strany Úradníka pre ochranu občianskych slobôd alebo súdu DPCRC boli odtajnené, ministerstvo obchodu oznámi sťažovateľovi prostredníctvom sekretariátu EDPB, ktorý ich následne zašle vnútroštátnemu orgánu pre ochranu údajov, že informácie týkajúce sa preskúmania ich sťažnosti zo strany Úradníka pre ochranu občianskych slobôd alebo súdu DPCRC môžu byť dostupné sťažovateľovi podľa platných právnych predpisov USA³¹. Jedným z takýchto právnych predpisov je Zákon o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „**FOIA**“)³² podľa ktorého môže sťažovateľ predložiť žiadosť FOIA priamo Úradu ODNI, príslušnému prvku spravodajskej služby alebo ministerstvu spravodlivosti (t. j. bez toho, aby prešiel cez vnútroštátny orgán pre ochranu údajov a sekretariát EDPB) v prípade odtajnených informácií o ich sťažnosti. Pokyny na predkladanie žiadostí o FOIA sú k dispozícii na príslušných verejných webových³³ stránkach, príslušných prvkoch spravodajských služieb a súde DPCRC³⁴.

Treba poznamenať, že sťažnosti dotknutých osôb v EÚ/EHP týkajúce sa určitých porušení právnych predpisov USA týkajúcich sa činností signálového spravodajstva USA, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú ich individuálne súkromie a občianske slobody a ktoré sa týkajú ich osobných údajov, ktoré boli odoslané z EÚ/EHP do USA, by sa mali predkladať len Úradníkovi pre ochranu občianskych slobôd, a nie vyššie uvedeným Úradom FOIA.

²⁹ Odôvodnenie 192 Rozhodnutie o primeranosti a oddiel 3 písm. d) bod i) bod H) vykonávacieho nariadenia č. 14086 a oddiel 201.9 písm. h) nariadenia AG. Pokiaľ ide o povahu oznámenia, pozri oddiel 201.9 písm. h) ods. 3 nariadenia AG.

³⁰ Odôvodnenie 192 rozhodnutia o primeranosti a oddiel 201.9 písm. h) nariadenia AG.

³¹ Oddiel 3 písm. d) bod v) (C) vykonávacieho nariadenia č. 14086.

³² Viac informácií týkajúcich sa FOIA je k dispozícii na adrese <https://www.dni.gov/index.php/foia>

³³ <https://www.dni.gov/index.php/make-a-records-request>.

³⁴ <https://www.justice.gov/opcl/opcl-freedom-information-act>.

